

Mótt 11/1 1960

Garðar Jónsson.

STARFSSKÝRSLA FYRIR ÁRIÐ.

1959.

Suðurlandsumdæmi.

Almennt yfirlit:

Laufgun í birkiskjólbeltnum á Tumastöðum var 25. maí, eða rúmum hálfum mánuði fyr en í fyrra, en lauffall var um 10. okt.

Vorið var gott til vinnu, en fremur kalt, um miðjan júní gerði nokkura daga snarpa norðanátt með frosti, fór það mjög illa með allan trjágróður, sem þá stóð í blóma t. d. eplatréin í Múmlakoti, sem þá voru með mikið af blómum féllu öll, svolítið blómstruðu þau aftur, en eplin náðu ekki fullum þroska. Sama er að segja með rifs það féll allt og engin ber í sumar. Lúpinan á þverárum fór illa í þessu veðri og lítið fræ fékkst þar og það sem náðist er mjög lélegt að sjá. Sumarið var mjög úrkomusamt, sérstaklega síðari hluti, en yfirleitt var milt og gott veður. Með haustinu herti rigninguna og þá oft með roki, svo vinna nýttist illa og margt varð að vera ógert, sem hefði þurft að gera

Ársvöxtur varð í góðu meðallagi. Vöxtur á sitkagreninu í brekkunni á Tumastöðum, varð meiri í ár, en undanfarin ár.

Allar kaupgreiðslur á árinu námu Kr. 442.829,47 og er það rúmum 28. þús. kr. meira en s.l. ár, af því var greitt til fólks búsettu í Fljótshlíðarhreppi Kr. 196.848,00, eða 46. þús. Kr. meira en í fyrra. Til fólks, sem heima á í Rangárvallasýslu voru greiddar Kr. 307.588,00.

Starfsfólk á árinu.

Mán.	jan.	febr.	mar.	apr.	maí.	jún.	júl.	ág.	sept.	okt.	nóv.	des.	
Kon.					22	29	22	11	8	1			
Karl.	1	1	1	2	8	10	11	9	7	4	1	1	
Samt.	1	1	1	2	30	39	33	20	15	5	1	1	139.

Girðingar:

Í Þjórsárdal var farið með allri gömlu girðingunni og hún lagfærð, víða varðað bæta í nýjum spottum, sérstaklega við ár og læk. Byrjað var á nýrri girðingu, frá girðingarhorninu við Rauðakamba, rétt við hverinn og girtur 3.km. kafli þvert yfir Fossáaurana í stefnu á Stöng. Til girðingarinnar var vandað, girðingarnet, þrjár strengir gaddavíð, galvanísir jarnstaurar en reoglar úr tré. Allir hornstaurar svo og kraftstaurar úr galvaniseruðum rörum, steiptir niður. Síðar er ætlunin að halda áfram fyrir norð-vestan Staugarhúsin yfir Rauða á næsta fossi fyrir ofan Gjáarfoss og þaðan í beina stefnu í girðingarhorn á sandinum fyrir austan Hólaskóg. Tvö ný hlið voru sett á gömlu girðinguna, annað á þjóðveginn inn í Þjórsárdal, en hitt á veginn heim að Skriðufelli. Hliðstaurar steiptir, en grindur úr jarni.

Þórsmarkgirðing var lagfærð eins og venjulega. Nýtt hlið og girðing var sett í Húsadal, því lækurinn hafði rutt bæði hliði og girðingu í burtu í fyrravetur. Hliðstólpar úr jarnrörum, steiptum niður, en hliðgrindur úr tré.

Skógarhögg:

Grisjað var á tveggja hektara svæði í Selhöfðum í Þjórsárdal og hrísið dregið saman í rastir með ca. 20. m. millibili. Fimm bílfarmar voru fluttir að Tumastöðum og notaðir í gróðrarstöðinni þar. Smávegis var grisjað frá rauðgreniplöntuninni 1948 í Selhöfðum. Rétt fyrir jólin voru 150 jólatré höggvin þar og seld í Reykjavík. Allur kostnaður við grísjun í Þjórsárdal varð Kr. 18.093,00 X

Gróðursetningar:

Í Selhöfðum voru gróðursettar samtals 26.400 plöntur, öllu spettplantað í ákvæðisvinnu. Af því voru 20. þús. rauðgreni frá Rana og 2000 rauðgreni Sör-Helgeland, plantað með 75x75 cm. millibili. (jólatré 1775 stk. sitkagreni (Mendenhalljökull) 1800 stk. stafafura (Skagway)

og 825 stk. marþöll (Cordova), þessu var plantað með 125x125 cm. millib. Allur kostnaður við gróðursetningu varð Kr. 19.722,64, eða tæpir 75 aurar á plöntu, en samanlagður kostnaður við grisjun og gróðursetningu og er þar meðtalin flutningur á plöntum frá gróðrarstöð og kaup ráðs-konu, en fyrir utan plöntuverð, varð Kr. 37.816,45, eða Kr. 1,43 pr. stk. Gróðursetningin var framkvæmd á tímabilinu frá 12 - 22 ágúst.

Í Skarfanesi voru gróðursettar 16.000 skógarfurur 3/0 (Troms-strönd) og 1000 stafafurur 2/3 (Skagway). Öllu varvplantað með spetti í dagvinnu. Kostnaður varð Kr. 2808,00, eða rúmir 25 aurar á plöntu. Þar sem planta var í er landið mjög gott. Gróðursett var frá 18 - 24 júní.

Á Þórsmörk var gróðursett 7. júní 700 stk rauðgreni (Rana) í gilið upp af Össu. Það voru nokkrir vinir Ólafs heitins Bergvinssonar frá Barkarstöðum, sem gróðursettu þetta til minningar um gamla manninn. Atlunin hjá þeim er að hafa framhald á þessari gróðursetningu.

Í Þorsteinslund við Hlíðarendakot, voru gróðursettar 2 júní 1000 stk. sitkabastarður 2/3 (Lawing).

Í haust var gróðursett í brekkuna fyrir ofan Múlakotsstöðina 500 stk stafafura 2/3 (Skagway).

Gróðursettar voru í Tumastaðabrekku 500 stk. sitkabastarður 2/3

Hjá deildum Skógræktarfélags Rangæinga var gróðursett sem hér segir í Skógaskólagirðingu 1500 stk. birki, 900 stk. sitkabastarður 2/3 (Lawing). Að Seljavöllum, 600 stk. sitkabastarður 2/3 (Lawing) í Kverkina hjá Seljaþlandi, 1500 stk. sitkagreni 2/3 (Cordova) og 500 stk. sitkabastarður 2/3 (Lawing). Í Tungugirðingu í Fljótshlíð 500 stk. sitkagreni 2/3 (Cordova) 950 stk. sitkabastarður 2/3 (Lawing) og 500 stk. stafafura 2/3 (Skagway). Gunnarsholtsgirðing 500 stk. birki 3/0, 200 stk. elri 4/0 (Rognan), 500 stk. sitkagreni 2/3 (Cordova) og 1500 stk. sitkabastarður 2/3 (Lawing). Í girðingu hjá Nefsholti, 500 stk. blágreni 2/3 (Sapinero) og 500 stk. sitkagreni 2/3 (Cordova)

í Ásmundarstaðagirðingu 1500 stk. sitkagreni 2/3 (Cordova) og 500 stk. skógarfura 3/0 (Troms-strönd). í Þykkvabæjargirðingu 100 stk. þingviðir og 500 stk. birki 3/0.

Skógræktarfélag Mýrdælinga fékk 5700 stk. sitkagreni 2/3 (Cordova) og 300 stk. sitkabastarð 2/3 (Lawing). Þessu var plantað í Víkurskriður og Sólheimakotsgirðingu

Skógræktarfélag Árnesinga gróðursetti að Snæfoksstöðum, 8000 stk. sitkagreni 2/3 (Cordova), 2000 stk. skógarfura 3/0 (Troms-strönd) 1000 stk. brodd og blágreni 2/3 (Sapinero), 1000 stk. stafafura 2/3 (Skagway) og auk þessa fengu þeir ótaldar 4/0 skógarfurur (Troms-strönd) og undirmálsplöntur af rauðgreni (Bindal). Þessar ótöldu plöntur gróðursettu þeir síðsumars, með unglingum frá Selfossi.

Byggingar og viðhald:

Í vetur voru smíðuð í Reykjavík tvö flekahús, voru þau flutt upp í Þjórsárdal í sumar og standa nú í Selhöfðum. Húsin sem eru 12 manna svefnskáli og matarskáli ásamt eldhúsi og svefnplássi fyrir ráðskonu, eru smíðuð úr nótaðri vatnasklæðningu með tjörupappa á þaki.

Lokið var í haust við að setja járn á gömlu gróðurhúsgrindina, steypur var veggur í miðju húsinu til styrktar, en gaflar eru úr nótaðri vatnasklæðningu. Átta gluggar eru á þakinu úr plastplötum. Á öðrum húsum á Tumastöðum, voru allir gluggar málaðir að utan, þak á útihúsi og skógarvarðarbústaður að utan.

Í Múllakoti var verkamannahúsið málað að utan óg innan.

Leiðbeiningar og ferðalög:

Margar ferðir voru farnar til hjálpar og leiðbeininga Skógræktarfélagunum og deildum þeirra í umdæminu, ýmist þegar verið var að gróðursetja eða til undirbúnings gróðursetningu. Skuggamyndir sýndar og skýrðar eða lánaðar myndir og sýningarvél eftir ástæðum.

Margar ferðir fór ég í skóglendi Skógræktar ríkisins, sérstaklega í

Pjórsárdal, vegna mikilla framkvæmda þar við girðingu og gróðursetningu

6 - 11 apríl sat ég fund skógræktarstjóra og skógarvarða í Reykjavík, einnig aðalfund Skógræktarfélagss Íslands, haldinn að Hólum í Hjaltadal dagana 21 - 22 ágúst.

Trjámælingar rannsóknir og landmælingar:

Haustið 1958 voru herfaðar tvær spildur í Skarfanesi og sáð í þær menjuðu furufræi, í aðra skógarfuru en hina bergfuru. Í vor var farið með traktor uppeftir og tættar meters breiðar ræmur á um hálfum ha. og sáð í það skógarfurufræi, sömu sort og haustinu áður. Við athugun í haust fannst engin planta þar sem skógarfurunni hafði verið sáð og er ég ekki grunlaus að fræið hafi verið ónýtt eða mjög lélegt, en af bergfurunni var slæðingur yfir allt flagið.

Hæðarmælingar gerði ég á nokkrum trjám í haust, í sitkalundinum á Tumastöðum frá 1944.

Tré sem var	2,40 m.	haustið 1956	er nú	3,10 m.
- - -	3,00 -	- - -	- - -	4,25 -
- - -	2,60 -	- - -	- - -	3,35 -
- - -	2,90 -	- - -	- - -	3,60 -
- - -	2,40 -	- - -	- - -	2,75 -
- - -	2,75 -	- - -	- - -	3,35 -
- - -	3,05 -	- - -	- - -	3,75 -
- - -	2,15 -	- - -	- - -	2,60 -
- - -	2,30 -	- - -	- - -	3,10 -
- - -	2,05 -	- - -	- - -	2,65 -
- - -	2,75 -	- - -	- - -	3,25 -
- - -	3,10 -	- - -	- - -	3,85 -

Meðalársvöxtur á þessum 12 trjám hefur verið tæpir 23 cm. á ári.

Ýmislegt:

Í vor var mikið lagfært í Múlakotsstöðinni, gangbrautir malbornar og afmarkaðar með snúrum, runnum og blómplöntum plantað, tré flutt og margt annað gert er betur þótti fara.

Pjórsárdalsgirðing var tvívegis smöluð í sumar og út úr henni rekið töluvert af fé í síðara sinnið, enda fann ég bilun, sem orðið hafði í læk fyrir vestan Hólaskóg, þegar ég fór með girðingunni 16 og 17 ágúst. Í sumar fann ég fjórar plöntur í Skarfanesi með skjaldlús.

Gróðrarstöð:

Vinna hófst í gróðrarstöðinni fyrst í maí, en lauk um mánaðarmótin okt.nóv. Einn maður vinnur þó allt árið mestanpart við stöðina eða í sambandi við hana.

Smíðaðir voru 200m² af færanlegum sáðkossum, en svipað magn hefur gengið úr sér, svo alls erutil sáðkassar yfir 2500 m². Vermigluggar voru engir keyptir á árinu, en 10 gengu úr sér, eða 15 m², alls eru því til 1217 m². 50 stk. plöntuflutningskassar voru smíðaðir og tekur hver kassi 100 - 500 plöntur eftir stærð.

Á síðustu árum hefur að miklu leyti verið hætt við torf, til varnar holklaka, en sandur, birkilim og skjólgrindur notað í staðinn, þetta hefur sparað mikinn kostnað og gefist vel fram að þessu.

Illgresisolíur voru mikið notaðar hér í sumar, með ágætum árangri þrátt fyrir óhagstætt veður til úðunar. Oftast varð að sprauta á kvöldin eða nóttunni. Aðallega var sprautað á 2/1 plöntur, sáðbeðsplöntu og götur. Alls voru notaðir 700 lítr. af White spírit.

Hreinsun var í samilegu lagi hér í sumar, þrátt fyrir miklar úrkomur og þakka ég það mikið olíunum. Ekki sá neitt á plöntum ertir úðun, nema verið gæti að aðeins hafi dregið úr vexti þeirra.

Vöxtur varð í góðu meðallagi, nema á 2/0 plöntum, þar varð hann heldur lítill. Myglu varð lítið sem ekkert vart. Holklaki hefur verið mikill í nóv. des.

Tveim skjólbeltum var plantað vestur og suðvestur af skógarvarðar-
bústað. Annað 200 m. langt, með 2 röðum af sitkagreni og 2 af víðir, en hitt 225 m. með 3 röðum af sitkagreni og tveim af víðir utanmeð. Samtals fóru í beltin 1160 stk. sitkagreni og 1700 víðiplöntur. Bil á milli raða er 1,25, en á milli greniplantna tæpur metir, á milli víðiplantna hálfur metir. Hreinsað var á milli raðanna með fræsara. Keypt var í sumar mótorsláttuvél og blettirnir í kring um húsina slegnið með henni, leit allt miklu þökkalegra út þegar komið var í hlað þessveð

Í vor var spildan fyrir sunnan verkamannabústaðinn unnin og í hana borið. Plantað var í hana garðplöntum, af ýmsum aldri og stærðum samtals 13.600 stk. Bilið á milli raða var haft það mikið að götutatarinn var notaður til hreinsunar. Þetta hefur verið mesta óláns spilda, í sumar ætlaði ekki við neitt að ráðast þar fyrir arfa og í vetur snýst þar allt við af holklaka. Fyrir vestan þessa gróðursetningu var sáð einæru lúpínufræi, en það kom svo seint, að ekki varð hálf gagn af því til forræktunar.

Áburður: Húsdýraáburður var ekki notaður í gróðrarstöðina í ár, en þess í stað "Skarni" frá Sorpeyðingarstöð Reykjavíkur og var honum ekið að sunnan þegar ekki var annar flutningur. Þetta er ágæt lífrænn áburður og það sem mér þykir mest um vert, algerlega illgresis laus og góður í meðförum, en varast verður að nota hann of nýjan. Á allar 2/1 og 2/0 plöntur, var borinn Noregssaltpétur 8 - 10 kg á hverja 100 m².

Jarðvinnsla: Ekki var gerð nein stækkun á gróðrarstöðinni í sumar, en allir reitir plægðir og frasaðir, þegar þeir tæmdust. Opnir skurðir voru hreinsaðir og hnausalokræsi opnuð, þar sem þau höfðu fallið saman. Nýtt 40 m. langt röralokræsi, var sett fyrir austan nýjareitinn, fyrir vestan skógarvarðarbústað. Byrjað var að ýta út skurðaruðningum, en það gekk illa og jarðýtan dýr, svo ég lét hætta.

Sáningar.

✓ Sitkagreni Homer	× B-437	11,00 kg.	raðsáð	368 m ²	4. á stangli
✓ Sitkabast. Lawing	× B-436	2,90	- raðsáð	73 -	4. á stangli
✓ Hvítgreni Moose P.	× B-432	5,00	- dreifs.	30 -	2. samilegt
✓ Hvítgreni Summit L.	× B-433	1,40	- raðsáð	45 -	3. haldur gisið
✓ Rauðgreni V.V.Binda	× B-427	5,50	- raðsáð	161 -	2. ágætt
✓ Bláugreni Sapinero	× B-431	0,65	- raðsáð	34 -	2. ágætt
✓ Bergfura St. Pierre	× B-448	2,50	- dreifs.	73 -	2. ágætt
✓ Bergfura Rax Austur	× B-451	1,00	- dreifs.	32 -	2. samilegt
✓ Norðm. þinur Austurr	× B-412	1,00	- dreifs.	5 -	4. á stangli
✓ Fjallapöll Lawing	× B-409	4,00	- raðsáð	40 -	1. mjög þétt
✓ Stafafura Skagway	× B-444	0,35	- raðsáð	30 -	2. ágætt
✓ Sveigfura Montana	× B-453	0,85	- dreifs.	4 -	4. á stangli
✓ Albicaulisf. <small>(Gróðbarhúsfura)</small>	× B-439	0,83	- dreifs.	4 -	5. ekkert
✓ Birki	× B-416	<u>3,10</u>	- dreifs.	<u>100 -</u>	1. mjög þétt
	Samtals	40,08 kg.	f	999 m	

Haukstoain 18

Silhugsi. Seewerd

2.00 kg

70 m²

Birni Vaylin

3.00

75 -

Dreifsetning á Tumastöðum.

Barrtré.

✓ Sitkagreni 102-100-56 Seward 2/0	169.500	stk.
/ Sitkagreni 108-100-54 Cordova 2/2	13.000	-
/ Blágreni 2033-3100-55 Sapinero 2/0	33.900	-
/ Broddgreni 2100-3100-56 Sapinero 2/0	58.700	-
✓ Brodd-og blágreni 2050-3100-55 Sapinero 2/0	40.800	-
✓ Rauðgreni 3421-100-51 Leirfjörð Nesna 2/0	101.700	-
✓ <i>Umullinaki, 31100-56</i> Kinagreni 3500- -56 2/0	16.000	-
✓ Hvítgreni 313-300-56 St.-James 2/0	10.600	-
Douglasgreni 2700- -55 Blue Mesa 2/0	16.000	-
	<u>460.200</u>	<u>stk.</u>

Lauftré.

✓ Birki 001-100-54 Bæjarstað 3/0	<u>9.700</u>	-	<u>9.700</u>	-
----------------------------------	--------------	---	--------------	---

Græðlingar.

Alaskaösp	10.000	-		
Pingvíðir	5.000	-		
Ribs	2.500	-		
Sólber	2.500	-		
Viðja	600	-		
Aðrar tegundir	<u>1.500</u>	-	<u>22.100</u>	-

Samtals 492.000 stk.

Dreifsetning á Tumastöðum frh.

Garðplöntur.

Sitkagreni 2/2	1.500	stk.
Sitkabastarður 2/2	2.200	-
Alaskaösp 1/0	2.600	-
Runnamura 1/0	600	-
Birki 3/0	400	-
Elri 3/0	1.200	-
Hlynur	1.200	-
Askur	200	-
Síberíubaunatré	400	-
Alaskaepli 3/0	400	-
Gráreynir 3/0	800	-
Seljureynir 3/0	1.400	-
Garðarós	100	-
Álmur	200	-
Sólber 1/0	400	-
		<u>13.600 stk.</u>

Plöntur til dreisetningar 1960.

Barrtré.

Sitkagreni 102-100-56 Seward 3/0	160.000	stk.
Rauðgreni 3421-100-54 Rana 3/0	39.800	-
Fjallapínur 901-3000-55 Sapinero 3/0	12.000	-
Hvítpínur 2400-3000-55 Sapinero 3/0	700	-
Balsampínur 2750- -55 Newfoundland 3/0	2.500	-
Stafafura 1006-300-56 Salmon Arm 3/0	5.000	-
Lerki Sviss 3/0	2.000	-
Rússalerki 3654- -56 Omega 3/0	2.500	-
Fjallapöll 604-100-54 Lawing 4/0	4.000	- 228.500 stk.
Sitkabastarður Lawing 2/0	1.000	-
Sitkagreni Homer 2/0	75.000	-
Sitkagreni Seward 2/0	230.000	-
Rauðgreni Bindal 2/0	40.000	-
Rauðgreni R-K-E-D 2/0	74.000	-
Marþöll Juneau 2/0	3.500	-
Fjallapöll Lawing 2/0	10.000	-
Fjallapínur Colorado 2/0	800	- 434.300 -
Brodd- og blágreni 2050-3100-54 Sap. 4/0	30.000	-
Broddgreni Colorado 2/0	60.000	-
Brodd- og blágreni Colorado 2/0	60.000	-
Skógarfura Troms str. 3/0	50.000	- 200.000 -
	Samtals	862.800 stk.

Plöntur til dreifsetningar 1960 frh.

Lauftré og græðlingar.

Alaskaösp	10.000	stk.
Pingvíðir	5.000	-
Ribs	2.500	-
Sólber	2.500	-
Aðrar tegundir	5.000	-
		<u>25.000 stk.</u>

Afhentar plöntur.

Skógarplöntur.

✓ Birki 001-100-55 Bæjarstað 3/0	2.260	stk.	
μ Birki Bæjarstað 2/2	2.095	-	
✓ Skógarfura 3003-100-38 Troms-st. 4/0	23.550	-	
✓ Rauðgreni 3403-100-51 Rana 2/3	43.900	-	
✓ Rauðgreni 3404-100-51 Sör-Helgeland 2/3	35.300	-	76,50 77.000
✓ Broddgreni 2100-2400-54 Sapinero 2/3	950	-	76,50 36.000
✓ Brodd-og blágreni 2050-3100-54 Sap. 2/2	3.500	-	76,50 10.900
° Sitkagreni 108-100-54 Cordova 2/2	64.940	-	76,50 255.300
✓ Sitkagreni 109-100-54 Juneau ^{Mandjubaal} 2/2	8.900	-	76,50 38.700
✓ Sitkabastarður 401-200-54 Lawing 2/2 ^{x)}	28.500	-	76,50 84.400
✓ Bergfura 3/0	250	-	
✓ Stafafura 1001-250-53 Skagway 2/2 ^{haukinn}	12.250	-	76,50 20.800
✓ Stafafura 1002-3200-54 Skagway 3/0	5.500	-	
✓ Marþöll 700-100-54 Cordova 2/2	825	-	
Elri 4200-200-54 Rognan 4/0	800	-	233.520 stk.

Garðplöntur.

✓ Birki	1.350	stk.	
✓ Reyniviður	451	-	
Almur	32	-	
• Alaskaösp	2.651	-	
Sitkagreni	287	-	
Pingviðir	135	-	
Gulviðir	99	-	
Ribs	365	-	
Sólber	226	-	
Runnar	42	-	5.638- -
			Samtals 239.158 stk.

x) Alh. Sain 55 Law-M.P. 4kg
Law. 2 -

Plöntur til afhendingar 1960.

Skógarplöntur.

Sitkagreni 108-100-54 Cordova 2/3	100.000	stk.
Sitkagreni 109-100-54 Mendenhall 2/3	18.000	-
Sitkabastarður 401-200-54 Lawing 2/3	33.000	-
Rauðgreni 3405-100-51 N-Helgeland 2/3	66.000	-
Rauðgreni 3404-100-51 Sör-Helgeland 2/4	20.500	-
Rauðgreni 3403-100-51 Rana 2/4	1.000	-
Broddgreni 2100-2400-52 Sapinero 2/4	2.500	-
Blágreni 2003-3000-55 Sapinero 2/2	15.000	-
Skógarfura w-100-38 4/0	(42.000)	-
Skógarfura Z-100-38 4/0	(3.000)	-
Skógarfura 3003-100-47 Troms-st. 3/0	55.000	-
Stafafura 1002-3200-54 Sapinero 2/3	1.500	-
Gráfura 2650-3300-54 Salida 4/0	500	-
Rússalerki 3654- -56 Omega 3/0	2.500	-
Lerki Sviss 3/0	2.000	-
Rjallapöll 604- -54 Lawing 2/3	1.500	-
hvítþinur 2400-3000-54 Sapinero 2/3	1.800	- 365.800 stk.

Síðsumarsplöntur.

Sitkagreni 108-100-54 Cordova 2/2	95.000	-
Blágreni 2003-3000-55 Sapinero 2/2	25.000	-
Rauðgreni 3405-100-51 N-Helgeland 2/2	29.000	- 149.000 -

Garðplöntur.

Reyniviður yfir 100 cm.	4.000	-
Birki 2/3	3.000	- 7.000 -

Samtals 521.800 stk.

Tumastöðum 31/12. 1959.

Gardarinnsson